

UZASADNIENIE

do uchwały Nr ... Rady Miejskiej w Połańcu z dnia ...

**w sprawie rozpatrzenia wezwania do usunięcia naruszenia prawa uchwałą
Nr XXXI/199/2016 Rady Miejskiej w Połańcu z dnia 27 października 2016 r. w sprawie
uchwalenia Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Połaniec**

W dniu 22 lutego 2019 r. Grupa Azoty Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki „Siarkopol” S.A. z siedzibą w Grzybowie skierowała do Rady Miejskiej w Połańcu wezwanie do usunięcia naruszenia prawa uchwałą nr XXXI/199/2016 Rady Miejskiej w Połańcu z dnia 27 października 2016 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Połaniec. Wnioskodawca domagał się „usunięcia naruszenia prawa spowodowanego uchwałą Rady Miejskiej Połaniec nr XXXI/199/2016 z dnia 27 października 2016 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Połaniec poprzez jej zmianę polegającą na:

- 1) wykreśleniu informacji w części tekstowej uwarunkowań Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Połaniec, że udokumentowane złoża siarki rodzimej ma charakter bardzo konfliktowy,
- 2) zmianie przeznaczenia terenów położonych na udokumentowanym złożu siarki rodzimej (obszary działalności gospodarczej, produkcyjnej i usługowej, obszary zabudowy zagrodowej i mieszkaniowe jednorodzinnej z usługami) wprowadzenie przeznaczenia gwarantującego eksploatację złoża siarki, lub wyeliminowanie jej z obrotu prawnego”.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 1 pkt: 1, 9, 11, ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 778 ze zm.), w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwanego dalej „studium”, w którym uwzględnia min.: dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu, występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.

Ponadto w związku z art. 11 pkt 5 wyżej powołanej ustawy, wójt, burmistrz albo prezydent miasta, po podjęciu przez radę gminy uchwały o przystąpieniu do sporządzenia studium występuje o uzgodnienie projektu studium z zarządem województwa w zakresie jego zgodności z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa (...) oraz występuje o opinie dotyczące rozwiązań przyjętych w projekcie studium min. do: starosty powiatowego, gmin sąsiednich, właściwego organu nadzoru górniczego w zakresie zagospodarowania terenów górniczych, właściwego organu administracji geologicznej, regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Następnie wójt, burmistrz albo prezydent przedstawia wojewodzie uchwałę o uchwaleniu studium wraz z załącznikami, oraz dokumentacją prac planistycznych w celu oceny ich zgodności z przepisami prawa.

Uchwałą Nr XXXI/199/2016 Rady Miejskiej w Połańcu z dnia 17 października 2016 r. przyjęte zostało studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

W trakcie przygotowania, projekt studium poddany był opiniom i uzgodnieniom z organami i instytucjami określonymi w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i przepisach szczegółowych. Poddany był również opinii przez Ministra Środowiska w marcu 2016 roku. 14 listopada 2016 roku, podczas legalizacji uchwały przez Wojewodę Świętokrzyskiego, ponownie wystąpiono do Ministra Środowiska. Jednakże Minister Środowiska po raz kolejny milcząco zaopiniował ten dokument, co jest równoznaczne z pozytywnym jego zaopiniowaniem, zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu planowania przestrzennego. Wobec zakończenia procedury planistycznej, uchwała wraz z załącznikami została przesłana do Wojewody Świętokrzyskiego, w ramach nadzoru prawnego, organ nadzorujący po ocenie jego zgodności z przepisami prawa przyjął go jako nienaruszający prawo.

Uchwałą Nr XLVI/307/13 Rady Miejskiej w Połańcu z dnia 26 września 2013 roku została przyjęta do realizacji Strategia Rozwoju Gminy Połaniec na lata 2012-2020, następnie w październiku 2016 roku, uchwalone zostało studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Połaniec. Tereny objęte złożami siarki, posiadają również miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Dokumenty te zawierają informacje na temat kierunków rozwoju gminy oraz działań związanych z ich realizacją. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że dokumenty te powstały przy udziale lokalnego społeczeństwa, podczas licznych spotkań i konsultacji. To właśnie społeczeństwo, poprzez swych przedstawicieli wypowiadało się, jak widzą przyszłość, jakie cele stawiają za priorytetowe, celem dalszego rozwoju naszej Gminy. Ich zdanie było kluczowe dla powstania tych dokumentów, które wskazują działania istotne dla naszej lokalnej społeczności, a przede wszystkim przez społeczność akceptowane. Główne cele określone w tych dokumentach, to podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców, wzrost liczby przedsiębiorstw prowadzących działalność na terenie naszej Gminy, a tym samym wzrost liczby mieszkańców. To właśnie intensywny rozwój społeczno-gospodarczy naszej Gminy jest priorytetem, a zarazem zaleceniem wynikającym z tych dokumentów. Mając na uwadze potrzeby lokalnej społeczności, Gmina robi wszystko, aby te potrzeby wspólnie zrealizować i aby osiągnąć założone w dokumentach cele.

Nie bez znaczenia pozostają zapisy zawarte w Strategii Rozwoju, które wskazują elementy otoczenia mające wpływ na rozwój regionu. Są to elementy pozytywne jak również negatywne. Negatywnym elementem jest cyt. „Do zagrożeń zaliczyć również należy możliwość budowy zakładów wydobywczych na terenie gminy, mogących mieć negatywny wpływ na środowisko naturalne oraz jego otoczenie, a także możliwość pozyskania nowych inwestorów”, „negatywne oddziaływanie na rozwój rekreacji i turystyki - bariera rozwojowa, zniechęcanie nowych mieszkańców do osiedlania się w regionie”.

Ponadto w roku 2017 Samorząd Połania będący przedstawicielem lokalnej społeczności, skierował do Marszałka Województwa Świętokrzyskiego Pana Adama Jarubasa, Ministra Środowiska Pana Jana Szyszko oraz Senatora Rzeczypospolitej Polskiej Pana Jarosława Rusieckiego obszernie w swej treści pisma wraz z Petycjami mieszkańców, którzy zgłosili stanowczy sprzeciw wobec planów zlokalizowania wydobycia złóż siarki w obszarze strategicznym dla rozwoju nie tylko naszej gminy ale również całego regionu.

Biorąc po uwagę przepisy z zakresu prawa geologii i górnictwa należy wskazać, że zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. – Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1131), udokumentowane złoża kopalin, w celu ich ochrony ujawnia się w

studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Warunek ten został spełniony, poprzez wprowadzenie na rysunku studium granic złóż "Rudniki pole B". Art. 95 ust. 1, wprowadza obowiązek ujawnienia udokumentowanych złóż kopalin w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego *w celu ich ochrony*. Zgodnie natomiast z art. 125 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2018 r., poz. 799 ze zm.), *złoża kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących*. Przywołane akty prawne stanowią o konieczności ochrony złóż kopalin, nie określając przy tym jednak wymogu zupełnego wyłączenia terenów udokumentowanych złóż spod wszelkiej zabudowy. Nie bez znaczenia pozostaje zapis, zawarty w art. 7 Prawo geologiczne i górnicze, w który zostały zawarte zasady podejmowania i wykonywania działalności w ramach ustaleń planistycznych a mianowicie:

1. Podejmowanie i wykonywanie działalności określonej ustawą jest dozwolone tylko wówczas, jeżeli nie naruszy ona przeznaczenia nieruchomości określonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz w odrębnych przepisach.
2. W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego podejmowanie i wykonywanie działalności określonej ustawą jest dopuszczalne tylko wówczas, jeżeli nie naruszy ona sposobu wykorzystywania nieruchomości ustalonego w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w odrębnych przepisach.

Reasumują zetem zgodnie z art. 95 ust. 1, ujawnione zostały udokumentowane złoża kopalin w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w celu ich ochrony.

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdza się, iż przyjęte w studium rozwiązania spełniają wymogi prawne w każdym jego zakresie.

Zwracamy jednocześnie uwagę na treść art. 29 ust. 1 ww. ustawy, który to przepis stanowi:

„Jeżeli zamierzona działalność sprzeciwia się interesowi publicznemu, w szczególności związanemu z bezpieczeństwem państwa w tym z interesem surowcowym państwa lub ochroną środowiska w tym z racjonalną gospodarką złożami kopalin, bądź uniemożliwiłaby wykorzystanie nieruchomości lub obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z ich przeznaczeniem określonym odpowiednio przez miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, plany zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej lub przepisy odrębne, a w przypadku braku tych planów - uniemożliwiłaby wykorzystanie nieruchomości lub obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej w sposób określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy lub w przepisach odrębnych, organ koncesyjny odmawia udzielenia koncesji.

Powiązany z tym przepis art. 7 Prawa geologicznego i górniczego stanowi, iż: „podejmowanie i wykonywanie działalności określonej ustawą jest dozwolone tylko wówczas, jeżeli nie naruszy ona przeznaczenia nieruchomości określonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz w odrębnych przepisach.”

Jak wynika z różnych opracowań związanych z przedmiotem sprawy, złoża siarki rodzimej „Rudniki” rozpoznano wstępnie w kat. C₂ (Pawłowski i in., 1973). Na 65 wykonanych otworów poszukiwawczych tylko 17 napotkało zasoby bilansowe, wobec czego złożo udokumentowano w 3 oddzielnych polach. W 1991r. opracowano projekt rozpoznania złoża, do kat. C₁ (Fura, Kowalik, 1991), którego jednakże nie zrealizowano.

Zgodnie z kartą informacyjną złoża kopaliny stałej opracowanej przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych „Midas”, stan zasobów kopaliny na dzień 31.12.2015 r., stanowi, że jest to złożo rozpoznane wstępnie – P, a jego zasobność jest średnia – 5,844 t/m².

Zatwierdzone zasoby geologiczne bilansowe wg stanu na dzień 31.05.1973r. i decyzji/zawiadomienia KZK/012/S/2872/73, wynoszą 49 950,00 (tys. ton). Powierzchnia udokumentowanego złoża wynosi 770.000 ha i obejmuje swoją powierzchnią następujące miejscowości położone w powiecie staszowskim, województwie świętokrzyskim: Osiek, Połaniec i Rytwiany.

Z punktu widzenia ochrony, złożo siarki rodzimej „Rudniki”, zaliczono do rzadkich w skali kraju, skoncentrowanych w określonym regionie (klasa 2). Ze względu na ochronę środowiska, złożo to uznano za bardzo konfliktowe (klasa C₁), tzn. , że jest niemożliwe do eksploatacji ze względu na zagrożenie środowiska lub stan zagospodarowania terenu złoża lub jego otoczenia , z uwagi na ogólną uciążliwość dla środowiska, czystość wód podziemnych, a także konflikt zagospodarowania terenu.

Stopień rozpoznania złoża „Rudniki” oraz jego klasyfikacja z punktu widzenia ochrony środowiska należy do bardzo konfliktowego stanowi, iż jest ono niemożliwe do eksploatacji ze względu na zagrożenie środowiska oraz stan zagospodarowania terenu złoża i jego otoczenia. Grubość nadkładu średnio 212,2 m, miąższość złoża średnio 10,8 m. Parametry jakościowe – zawartość siarki 23,3 %, zasobność złoża średnio 5,8 Mg/m².

Znaczna grubość nadkładu złoża Rudniki pole B (średnia 212,2 m) sprawia, iż kwalifikuje się ono do eksploatacji metodą otworową, nie odkrywkową (S. Hajdo, J. Klich, G. Galiniak, *Ekologiczne i technologiczne osiągnięcia w 40-letniej historii górnictwa otworowego siarki w Polsce*, w: *Górnictwo i Geoinżynieria* rok 31 Zeszyt 3/1, Wydawnictwo AGK, Kraków 2007). Analiza kart złóż siarki rodzimej (Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych „Midas”) wykazała, iż średnia grubość nadkładu dla wszystkich złóż siarki rodzimej na terenie kraju wynosi 131,63 m. Oznacza to, iż złożo Rudniki położone jest o ponad 60% głębiej niż wynosi średnia dla złóż siarki w Polsce.

Eksploatowane do tej pory metodą otworową złoża siarki (Basznia, Grzybów-Gacki, Jeziórko-Grębów-Wyrza, Machów II, Osiek), charakteryzują się ponadto zgodnie z danymi PIG większą miąższością: średnia ich miąższości wynosi ok. 13,6 m, a złoża Rudniki 10,8 m.

Wydobycie siarki w ostatnich latach znacząco spadło ze względu na wzrost jej produkcji z odsiarczania spalin i paliw. Złożo Rudniki, do tej pory nieeksploatowane, udokumentowane zostało w 1973 roku. Przywołane parametry dotyczące nadkładu i miąższości złoża o niekorzystnych z punktu widzenia eksploatacji wartościach dodatkowo zmniejszają prawdopodobieństwo podjęcia eksploatacji w przyszłości.

Gmina dysponuje tzw. władztwem planistycznym, określonym w art. 3 ust. 1 powołanej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, który stanowi, że kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy należy do zadań własnych gminy. Natomiast zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy ustalenia przeznaczenia terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Poprzez zastosowanie procedur umożliwiających zainteresowanym podmiotom dostosowanie się do zaistniałych wskazań i odpowiednie rozporządzanie swoimi prawami, zainteresowane podmioty mają możliwość udziału w procesie planistycznym, w szczególności na etapie: składania wniosków do studium, wyłożenia projektu studium do publicznego wglądu

czy w publicznej dyskusji nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie studium i jak każdy podmiot, wnoszący wezwanie do usunięcia naruszenia prawa, mieli możliwość uczestniczenia w kształtowaniu studium i składania uwag do projektu studium wyłożonego do wglądu.

Na żadnym ze wskazanych powyżej etapów nie było zainteresowania ze strony wnoszącej wezwanie.

Wszelkie informacje dotyczące procesu planistycznego były ogłaszane i opublikowane na stronie internetowej gminy, w prasie lokalnej, a także na tablicach informacyjnych na terenie gminy, w których zostały podane terminy składania wniosków do studium, terminu wyłożenia i składania uwag do projektu studium oraz wskazany dzień dyskusji publicznej nad przyjętymi w projekcie studium rozwiązaniami.

Reasumując należy wymienić art. 12 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, z którego wynika, że cyt. „Wójt, burmistrz albo prezydent miasta przedstawia wojewodzie uchwałę o uchwaleniu studium wraz z załącznikami, o których mowa w ust. 1, oraz dokumentacja prac planistycznych w celu oceny ich zgodności z przepisami prawa”, co zostało dopełnione. Wraz z uchwalonym studium zostało przekazane Wojewodzie stosowne wyjaśnienie w zakresie tegoż opracowania. Wojewoda w przekazanej dokumentacji planistycznej nie dopatrył się żadnego uchybienia i przyjął uchwałę wraz z załącznikami jako zgodną z prawem.

Wobec powyższego wezwanie do usunięcia naruszenia prawa nie zasługuje na uwzględnienie.